

हवामान आधारित कृषि सल्ला

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा, जिल्हा कृषि हवामान केंद्र, कृषि विज्ञान केंद्र, मोहोळ, सोलापूर.

दूरध्वनी - (०२१८९) २३३००१

ईमेल - damu.kvkmohol@gmail.com

(४६८) हवामान अंदाजावर आधारित कृषि सल्ला समितीची साप्ताहिक बैठक दिनांक २०/१२/२०२४

मागील आठवडयातील हवामान (दि १४.१२.२०२४ ते २०.१२.२०२४)							हवामान घटक	पुढील पाच दिवसांचा हवामान अंदाज (दि.२१.१२.२०२४ ते २५.१२.२०२४)				
१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	दिनांक	२१	२२	२३	२४	२५
०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	--	पाऊस (मि. मी.)	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
३२.४	३१.६	३२.६	३३.०	३२.३	३३.०	--	कमाल तापमान (अं. से.)	३३.०	३४.०	३३.०	३२.०	३२.०
१५.४	१४.०	११.५	१२.९	१२.४	१४.६	--	किमान तापमान (अं. से.)	१७.०	१७.०	२०.०	२१.०	२२.०
निर्भर आकाश	निर्भर आकाश	अंशता: ढगाळ	अंशता: ढगाळ	अंशता: ढगाळ	अंशता: ढगाळ	--	ढग स्थिति (आकाश)	अंशता: ढगाळ	अंशता: ढगाळ	अंशता: ढगाळ	अंशता: ढगाळ	अंशता: ढगाळ
७५	८१	८४	८५	८२	८३	--	सकाळची सापेक्ष आद्रता (%)	८२	८१	८२	८२	८२
४०	४०	३३	३१	३४	३७	--	दुपारची सापेक्ष आद्रता (%)	४३	४२	४३	४३	४२
३.७	३.७	३.७	०.०	१.९	३.७	--	वाऱ्याचा वेग (किमी / तास)	४.०	६.०	५.०	७.०	८.०

हवामान अंदाजावर आधारित कृषि सल्ला

पीक	अवस्था	कृषि विषयक सल्ला
हवामान सारांश		<p>भारत हवामान खात्याच्या प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई यांचे कडून प्राप्त झालेल्या हवामान अंदाजानुसार सोलापूर जिल्ह्यामध्ये दिनांक २० डिसेंबर ते २५ डिसेंबर, २०२४ दरम्यान आकाश अंशता: ढगाळ राहिल. दिनांक २० डिसेंबर ते २५ डिसेंबर, २०२४, दरम्यान हवामान कोरडे राहण्याची शक्यता आहे.</p> <p>कमाल तापमान ३२.० अंश सेल्सिअस ते ३४.० अंश सेल्सिअस पर्यंत तर किमान तापमान १७ अंश सेल्सिअस ते २२ अंश सेल्सिअस पर्यंत राहण्याची शक्यता आहे. सकाळची सापेक्ष आद्रता ८१ ते ८२ % तर दुपारची सापेक्ष आद्रता ४२ ते ४३ % दरम्यान राहण्याची शक्यता आहे. वाऱ्याचा वेग ताशी ०४.० ते ०८.० किमी पर्यंत राहण्याची शक्यता आहे.</p>
विस्तारित श्रेणी अंदाज (ईआरएफएस)		<p>विस्तारित श्रेणी अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मध्य महाराष्ट्र विभागात (धुळे, नंदुरबार, जळगाव, नाशिक, अहमदनगर, पुणे, सातारा, सांगली, सोलापूर, कोल्हापूर)</p> <p>दिनांक २५ डिसेंबर ते ३१ डिसेंबर २०२४ दरम्यान</p> <p>पावसाचे प्रमाण सरासरी पेक्षा अधिक राहण्याची शक्यता आहे.</p> <p>कमाल तापमान सरासरी पेक्षा मध्यम कमी राहण्याची शक्यता आहे.</p> <p>किमान तापमान सरासरी राहण्याची शक्यता आहे.</p>
सामान्य सल्ला		<ul style="list-style-type: none"> फळबागेतील तापमान नियंत्रित राहण्यासाठी फळबागांना शक्यतो रात्रीच्या वेळी पाणी द्यावे. फळबागेतील तापमान नियंत्रित राहण्यासाठी फळबागांमध्ये आच्छादनाचा वापर करावा. कमी किमान तापमानामुळे केळीच्या फळांना थंडीचा फटका बसू शकतो. यापासून बचावासाठी, केळीच्या घडांना ६% छिद्रयुक्त पांढऱ्या प्लास्टिकच्या पिशव्यांनी झाकावे. शेतकरी बांधवांनी आपल्या पकाचे कीड व रोगासंदर्भात नियमित सर्वेक्षण करून जर प्रादुर्भाव आर्थक नुकसान पातळीच्या वर असल्यास व वध योग्य त्या उपाययोजना कराव्यात. पिकावर कीटकनाशकाची, बुरशिनानाशकाची फवारणी करतांना योग्य ती खबरदारी व काळजी घ्यावी.
संदेश		सोलापूर जिल्ह्यात पुढील ५ दिवसांमध्ये किमान तापमानात २ ते ३ अंश सेल्सिअसने वाढ होण्याची शक्यता आहे.
पीक	पीक अवस्था	हवामान आधारित कृषि सल्ला
ऊस	सुरू उस लागवड	<p>सुरू ऊसाची लागवड १५ डिसेंबर ते १५ फेब्रुवारी दरम्यान करावी.</p> <p>सुरू ऊस लागवड करण्यासाठी को.८६०३२(नीरा), को.एम.०२६५(फुले २६५), एम.एस.१०००१ (फुले १०००१), को.१४०१२(फुले सावित्री), को.सी.६७१(वसंत-१) को.०९०५७ को.एम.११०८२ पीडीएन १५०१२ या जातींची निवड करावी.</p> <p>बेणे प्रक्रिया:</p> <ul style="list-style-type: none"> बुरशीजन्य रोग व खवले किड याच्यापासून प्रतिबंधासाठी ऊस बेणे लागणीपूर्वी १० लिटर पाण्यात डायमेटोएट ३० % प्रवाही २६ + ५ मिली.१० ग्रॅम कार्बेन्डिझिम मिसळून १० मिनिटांसाठी बेणे प्रक्रिया करावी. हुमनीचा प्रादुर्भाव असल्यास बीजप्रक्रियेसाठी इमिडक्लोप्रिड प म प्रती १० लिटर पाणी वापरून बेणे

हवामान आधारित कृषि सल्ला ग्रामीण कृषि मौसम सेवा, जिल्हा कृषि हवामान केंद्र, कृषि विज्ञान केंद्र, मोहोळ, सोलापूर.

दूरध्वनी - (०२१८९) २३३००१

ईमेल - damu.kvkmohol@gmail.com

		प्रक्रिया करावी . अॅसेटोबॅक्टर आणि स्फुरद विरघळविणारे जीवाणू संवर्धक अनुक्रमे १०किलो आणि १ २५ किलो प्रती १०० लिटर पाण्यात मिसळून तयार केलेल्या द्रावणात उसाच्या टिपच्या ३० मिनिटे बुडवून नंतर लागण करावी त्यामुळे नत्रखतामध्ये ५० % ची तर स्फुरद खतामध्ये २५ %ची बचत होते. डिसेंबर महिन्यामध्ये सरासरी बाष्पीभवनाचा वेग ३.६३ प्रति दिवस एवढा असतो ऊस पिकास दररोज २.१७ लिटर पाण्याची आवश्यकता असते त्यासाठी ठिबक सिंचन संच (४ लिटरचा ड्रीपर) दररोज ३३ मिनिटे चालवावा.
गहू		मागील आठवड्यातील ढगाळ आणि आर्द्र हवामानामुळे, तसेच किमान तापमानात घट झाल्याने गहू पिकावर मावा किडीचा प्रादुर्भाव होण्याची शक्यता वाढते. मावा कीड दिसून येताच मेटारायझियम अॅनिसोप्ली किंवा व्हर्टिसिलियम लेकॅनी १.१५ टक्के डब्ल्यू.पी. ४० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाणी या प्रमाणात फवारणी करावी दुसरी फवारणी १५ दिवसाचे अंतराने करावी. मावा किडीचे रासायनिक पद्धतीने नियंत्रणाकरीता मावा कीड दिसून येताच थायोमेथाक्झॉम (२५ डब्ल्यू.जी.) १ ग्रॅम किंवा अॅसिटामिप्रिड (२० एस.पी.) ५ ग्रॅम प्रति १० लिटर पाणी या प्रमाणात १५ दिवसाचे अंतराने २ फवारण्या कराव्यात.
रब्बी ज्वारी		मागील आठवड्यातील ढगाळ आणि आर्द्र हवामानामुळे, तसेच किमान तापमानात घट झाल्याने ज्वारी पिकावर मावा किडीचा प्रादुर्भाव होण्याची शक्यता वाढते. ज्यामुळे चिकट रोगाचा प्रसार होत आहे. चिकट रोगाचा प्रादुर्भाव आढळून आल्यास ३० % टक्के प्रवाही डायमिथोएट ५०० मिली ५०० लिटर पाण्यातून फवारावे किंवा थायोमेथोक्झॉम ०५ ग्रॅम + मॅन्कोझेब २.५ ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यातून आवश्यकतेनुसार फवारावे.
तूर	शेंगा भरण्याची अवस्था	मागील आठवड्यातील ढगाळ आणि आर्द्र हवामानामुळे तूर पिकावर शेंगा पोखरणान्या कीडांचा प्रादुर्भाव वाढला आहे. जर शेंगा पोखरणान्या कीडांमुळे शेंगा भरण्याच्या टप्प्यात होणारे नुकसान आर्थिक नुकसानीच्या पातळीपेक्षा जास्त असेल, तर इंडोक्साकार्ब १४.५% SC ७ मिली किंवा इमामेक्टिन बेंजोएट ५% SG ३ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. तुरीच्या शेंगा वाळवल्यावर पीक कापून घ्यावे व खळ्यावर मळणी करावी. तूर पिकाचा खोडवा घेऊ नये कारण वांझ या रोगाचा प्रादुर्भाव वाढण्याची शक्यता असते.
कांदा	वाढीची अवस्था	मागील आठवड्यातील ढगाळ आणि आर्द्र हवामानामुळे, तसेच किमान तापमानात घट झाल्याने कांदा पिकावर फूलकिडे किडीचा प्रादुर्भाव आणि करपा रोग होण्याची शक्यता वाढत आहे. जर कांदा पिकामध्ये करपा रोग आढळून आला, तर फूलकिडे व करपा रोग नियंत्रणासाठी स्वच्छ हवामानात १५ मि.लि. डिमिथोएट ३०% ईसी किंवा ६ मि.लि. लॅम्बडा-सायहॅलोथ्रिन ५% ईसी आणि १० मि.लि. टेबुकोनाझोल यांचे १० लिटर पाण्यातील द्रावण फवारावे.
टोमॅटो	फळ धारणा	मागील आठवड्यातील ढगाळ आणि आर्द्र हवामानामुळे, टोमॅटो पिकावर फळे पोखरणान्या अळीचा प्रादुर्भाव होण्याची शक्यता आहे. प्रादुर्भाव झाल्यास नियंत्रणासाठी पिकावर नोवाल्युरोन १०% ई.सी. किंवा क्लोरेन्ट्रनीलीप्रोल १८.५ एस.सी. ३ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
वांगी		ढगाळ आणि आर्द्र हवामानामुळे शेंडे व फळ पोखरणान्या अळीचा प्रादुर्भाव होऊ शकतो. या अळीच्या नियंत्रणासाठी प्रति एकर ५ फेरोमोन सापळे लावून नियमित निरीक्षण करावे. प्रादुर्भाव झालेली शेंडे व फळे गोळा करून जमिनीत खोलवर पुरावीत. जास्त प्रादुर्भाव असल्यास क्लोरपायरीफॉस २० ईसी @ २० मिली किंवा इमामेक्टिन बेंजोएट ५ एसजी @ ४ ग्रॅम किंवा थायोडीकार्ब ५० डब्ल्यू.पी @ १५ ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
मिरची		मिरची पिकामध्ये चुरडा-मुरडा (लीफ कर्ल) या विषाणूजन्य रोगाचा प्रसार पांढरी माशीमार्फत होतो. या रोगाच्या व्यवस्थापनासाठी प्रादुर्भाव झालेला झाडाचा भाग काढून टाकावा आणि विषाणू पसरवणाऱ्या पांढऱ्या माशीच्या नियंत्रणासाठी अॅसिटामिप्रिड २० एसपी @ ३ ग्रॅम प्रति १५ लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
केळी		किमान तापमानामध्ये घट झाल्याने बागेस रात्रीच्या वेळी पाणी द्यावे. थंडीपासून संरक्षणासाठी केळीच्या घडास ६ % सच्छिद्रतेचे पांढ-या प्लास्टिक बॅगचे आवरण करावे. केळी पिकावर करपा (सिगटोका) रोग आढळून आल्यास रोगाच्या नियंत्रणासाठी रोगग्रस्त पानाचा भाग / पाने काढून जळावीत. रोगाची लक्षणे दिसताच प्रोपीकोन्याझोल ५ मिली व मिनरल ऑईल १०० मिली प्रति १० लीटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. त्यानंतर २० दिवसांच्या अंतराने २ फवारण्या कराव्यात.
जनावरांचे व्यवस्थापन		तापमानातील चढउतारांमुळे विषाणूजन्य आजारांचा धोका वाढतो, त्यामुळे लाव्या खुरकुत रोगाच्या लसीकरणाला प्राधान्य देणे आवश्यक आहे, विशेषतः साखर ऊस तोडणी हंगामात, ज्या काळात जनावरांची वाहतूक मोठ्या प्रमाणावर होते. याशिवाय, या काळात न्यूमोनियाचा धोका देखील वाढतो.

स्त्रोत

१) हवामान पूर्वानुमान

२) मागील हवामान

:

: प्रादेशिक हवामान पूर्वानुमान केंद्र, मुंबई.

: विभागीय कृषि संशोधन केंद्र, सोलापूर.

हवामान आधारित कृषि सल्ला
ग्रामीण कृषि मौसम सेवा, जिल्हा कृषि हवामान केंद्र,
कृषि विज्ञान केंद्र, मोहोळ, सोलापूर.

दूरध्वनी –(०२१८९) २३३००१

ईमेल-damu.kvkmohol@gmail.com

ठिकाण :कृषि विज्ञान केंद्र, मोहोळ, सोलापूर.

दिनांक :२० डिसेंबर ,२०२४

स्वाक्षरीत

प्रमुख अन्वेषक, ग्रामीण कृषि मौसम सेवा-जिल्हा कृषि
हवामान केंद्र, कृषि विज्ञान केंद्र, मोहोळ, सोलापूर.